

**Současný výzkum
environmentálních hrozeb v rámci
bezpečnostních studií
– metodologické úvahy**

A grayscale landscape photograph of a mountain valley. In the center, a large lake is surrounded by dense evergreen forests. The background shows rolling mountains under a cloudy sky. The overall tone is somber and atmospheric.

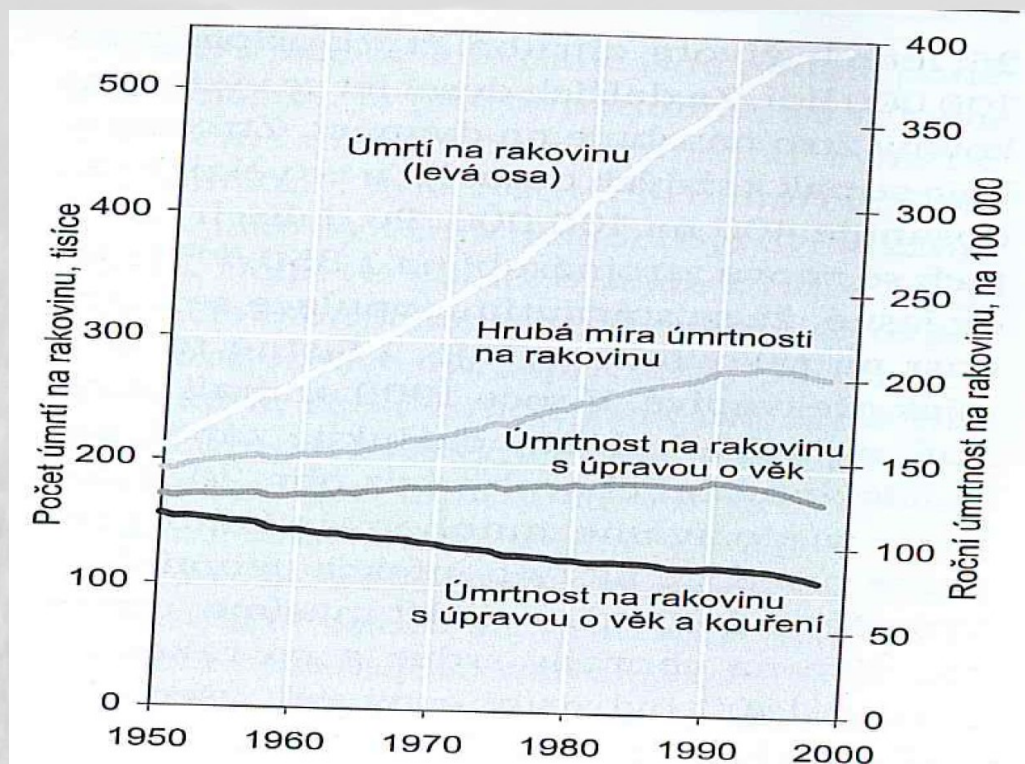
Chemikálie jako hrozba?

Běžný „alarmistický“ pohled

- litanie

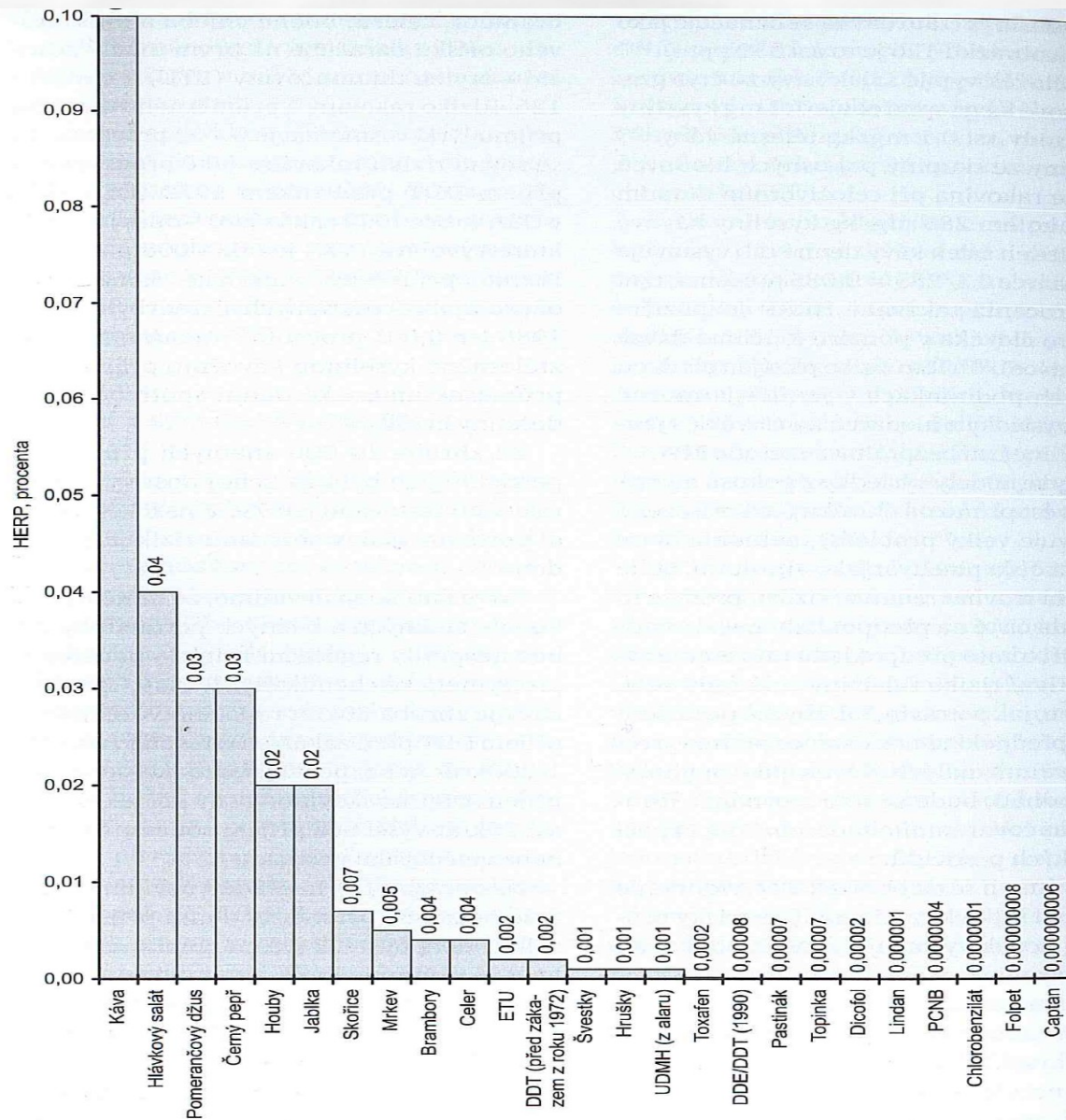
- R. Carson – DDT se dostává do prostředí a zprostředkovaně škodí i člověku (rakovina)
 - chemikálie = elixír smrti
- epidemie rakoviny
 - např.: každá osmá žena má rakovinu prsu
 - výzkum USA: 44 % přisuzuje dominantní vliv prostředí, 34 % individuální chování

Lomborg: Současný stav

Obr. 117. Úmrtnost na rakovinu v USA, 1950–1998, vyjádřeno celkovým počtem úmrtí, hrubou mírou úmrtnosti na rakovinu, úmrtností upravenou o věk a úmrtností upravenou o věk a kouření. Všechny druhy rakoviny; věk upraven na standard světové populace. Zdroj: WHO, 2000d; CDC, 2001a; HHSC, 1997, s. 77, 140; Peto et al., 1992, 1994.

- určování limitů chemikálií
 - NOAEL
 - přípustná denní dávka: $NOAEL/100-10\ 000$
- srovnání rakoviny z pesticidů s dalšími faktory:
 - na rakovinu z pesticidů neumírá v podstatě nikdo
- přírodní vs. syntetické pesticidy
 - aflatoxin

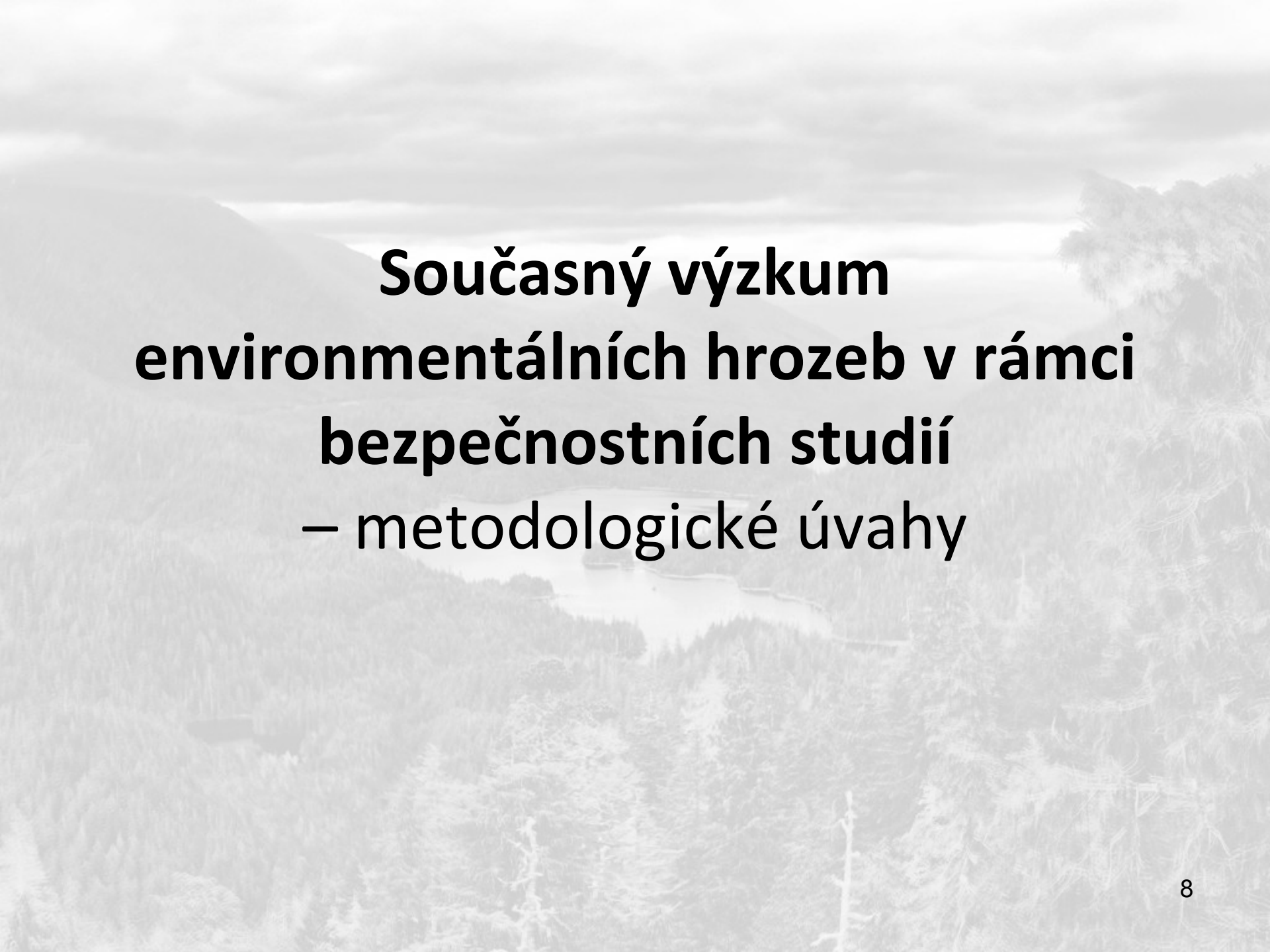

*tj. 2 piva denně
2100 x
nebezpečnější
než ETU
pesticidu*

Obr. 127. Srovnání relativního rizika rakoviny (HERP) v USA při průměrném denním příjmu jednotlivých potravin a syntetických pesticidů. Příjem alkoholu u průměrného Američana je ekvivalentem 1,7 piva, což představuje HERP 3,6 procenta, tj. 36krát vyšší než u kávy. Upozorňuji, že příjem UDMH z alaru je průměr z roku 1998. Zdroj: Ames a Gold, 1998, s. 214–15; Gold et al., 1992, s. 264.

Hlubší biologický pohled

- nejasné vlivy hormonů, léčiv a nových typů znečištění
 - změna pohlaví u ryb v důsledku hormonů
 - studie chybí
 - uznávají, že množství znečištění se ve vyspělých zemích spíše snižuje
- Lomborg:
 - přírodní hormony typu estrogenu v běžných potravinách

**Současný výzkum
environmentálních hrozeb v rámci
bezpečnostních studií
– metodologické úvahy**

Otázky

- Jak se ke zkoumání přistupuje? Jaká je minulost? Jaký je mainstream?
- Jak se můžeme vypořádat s přírodovědnou agendou?

Generace výzkumu v BSS

- první generace
- druhá generace
- třetí generace

Tři generace výzkumu?

dle Rønnefeldta

Tabulka č. 2: Generace výzkumu životního prostředí a bezpečnosti

Zdroj: Rønnefeldt 1997: 474.

	První generace	Druhá generace	Třetí generace
Začátek období	1980->	1990->	polovina devadesátých let
Vědecký přístup	Konceptuální debata	Analýza procesu (<i>Proces tracing</i>)	Široké spektrum společenskovední metodologie
Hlavní předmět analýzy	Životní prostředí a bezpečnost	Obnovitelné zdroje a konflikt	Životní prostředí a bezpečnost
Úroveň analýzy	Globální/státní/individuální	Státní/ <u>substátní</u>	Globální/regionální/ státní/ <u>substátní</u>

Mainstream

- prosazování do agendy
- tj. stále a pořád první generace

Přírodovědný základ

- komplexnost systémů
 - typicky např. klima
 - stále více využívání nikoli kauzality, ale pravděpodobnosti
 - rozšíření modelování
 - přibližuje se společenským vědám

A grayscale landscape photograph of a mountain valley. In the center, a large lake is surrounded by dense evergreen forests. The background shows rolling mountains under a cloudy sky. The overall tone is muted and atmospheric.

Sekuritizace jako východisko?

A grayscale landscape photograph of a valley. In the center, a large lake is surrounded by dense evergreen forests. In the background, several mountain peaks are visible under a cloudy sky. The overall scene is serene and natural.

Co je sekuritizace?

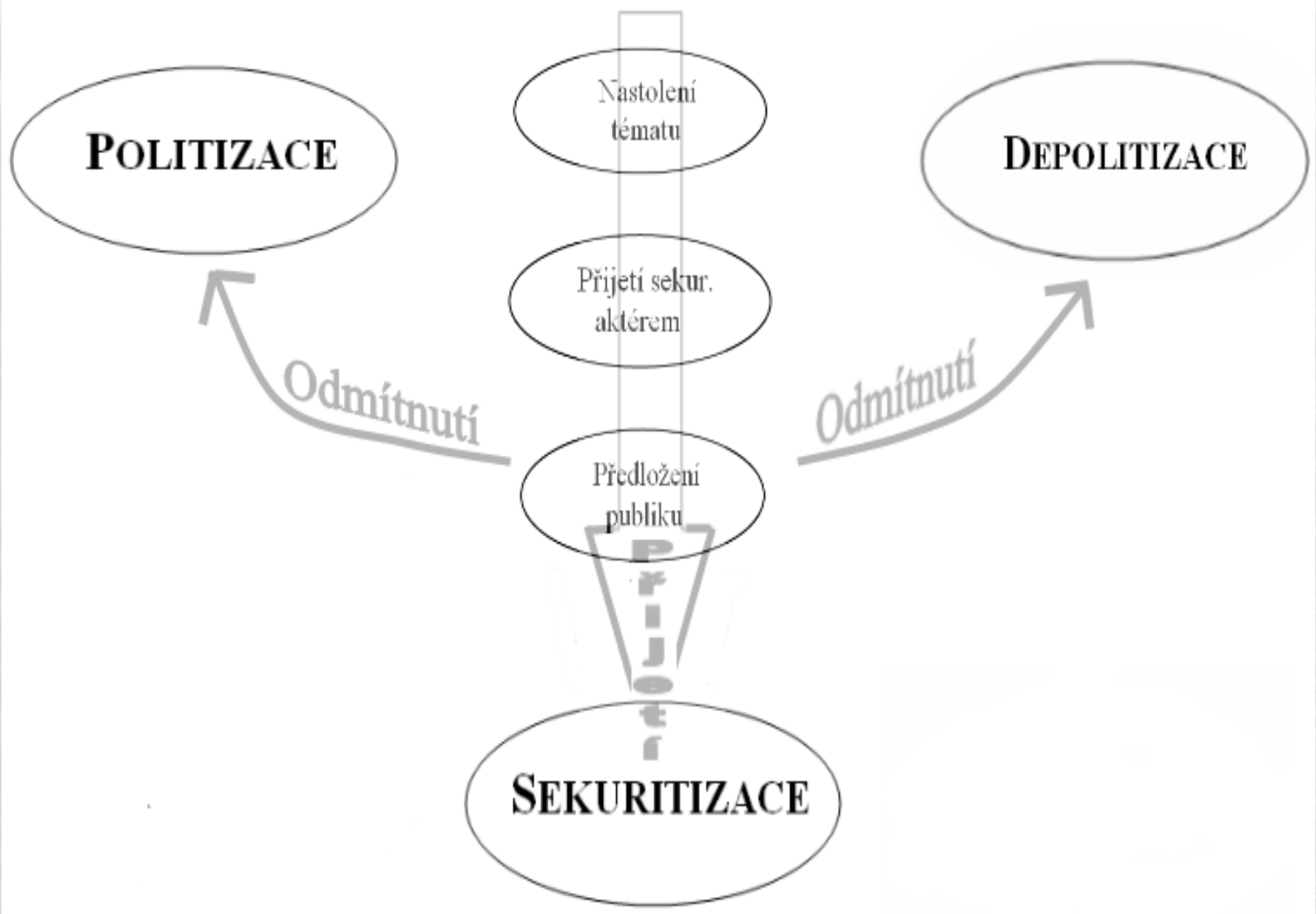
A grayscale landscape photograph of a mountain valley. In the center, a large lake is surrounded by dense evergreen forests. The mountains in the background are hazy, and the sky is filled with soft, diffused light. The overall tone is muted and atmospheric.

O co v sekuritizaci jde?

Diagram 3: Spektrum sekuritizace

Převzato a upraveno z: Emmers, R.: *Securitization*, in: Collins, A. (ed.): *Contemporary Security Studies*, p. 112.

Aplikace v envirosektoru

- umožňuje překročit a abstrahovat od přírodovědných poznatků
- nevyžaduje striktní kauzální souvislost

Cíle aplikace

umožňuje:

- posoudit vnímání hrozby ve společnosti
- odhalit zájmy aktérů,
- ukázat konstruovaný charakter hrozeb
- co je a co NENÍ bezpečnostní hrozba
- ukázat nejenom vznik, ale také vývoj a zánik hrozeb

neumožňuje:

- určit „objektivní“ závažnost hrozby
- porovnat závažnost s dalšími hrozbami

„Metodologie sekuritizace?“

- diskurzivní analýza
- etnografický výzkum
- process-tracing
- obsahová analýza

Doporučení pro aplikaci sekuritizace v environ. sektoru

- sekuritizace - výzkum:
 - aktérů
 - praxe, činy
 - kontext
- zohlednění více různých „publik“

Normativní přístup k sekuritizaci

- Kodaňská škola: žádoucí je desekuritizace
- pohled aktivistů:
 1. žádoucí, zásadní problém, nutno sekuritizovat
 2. nežádoucí, nese sebou nežádoucí logiku
 3. nutno nadsadit, aby alespoň politizováno
- mainstream: bezpečnost je vždy dobrá
- spravedlivá sekuritizace?
 - Rita Floyd ->

Kritéria ospravedlnitelné sekurizizace

- dle Floyd 2011

- objektivní existenční hrozba
 - legitimní referenční objekt
 - odpověď musí být přiměřená hrozbě
-
- Floyd sama tvrdí, že je to nekompatibilní s původní CS teorií

Závěr

- metodologie v počátcích
- výzkum suroviny-konflikt
- význam sekuritizace?
- nové, neuvažované možnosti?

Děkuji za pozornost!

